

Opinnollistaminen osana työkokeilua

Ohjeet pähkinänkuoressa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Hämeen malli - vaikuttavuutta työ- ja koulutuskokeiluihin (ESR+), 4/2023-10/2025

Opinnollistaminen työkokeilussa

- Työssä tai työvaltaisessa ympäristössä hankittu osaaminen tunnustetaan vertaamalla sitä tutkinnon perusteisiin
  - Jos henkilöllä on osaaminen kaikkiin ammattitaitovaatimuksiin, hän voi edetä osaamisen osoittamiseen
  - Osaaminen osoitetaan suorittamalla näyttö käytännön työtehtävissä
- Opinnollistamiseen osallistuvat työkokeilija, työpaikan edustaja sekä oppilaitoksen edustaja
  - Työllisyysviranomainen puoltaa työkokeilua
- Opinnollistaminen on työpaikka- ja oppijakohtainen, ja käytännöt vaihtelevat myös oppilaitoksittain

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Mitä hyötyä opinnollistamisesta on?

- Kustannustehokas
- Mahdollistaa tutkinnon osan suorittamisen aidossa työympäristössä
  - Työtä tekemällä hankitaan osaamista ja edetään kohti osaamisen osoittamista eli näyttöä
- Voi edetä kohti tutkintoa vaiheittain
- Tuo työkokeiluun lisää vaikuttavuutta ja tavoitteellisuutta
- Paremmat hyödyt ja mahdollisuudet jatkokoulutukseen; oppisopimus, hakeutuminen opiskelemaan, työpaikka...
- Opinnollistamisen aikana suoritettu tutkinnon osa voidaan hyväksilukea tulevissa opinnoissa - nopeuttaa ammattiin valmistumista

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Mitä hyötyä opinnollistamisesta on?

- Oppija saa hyvän perehdytyksen ja mentoroinnin työkokeilupaikassa
- Työnantaja saa osaavaa työvoimaa > kilpailukyvyn ylläpitäminen
- Työkokeilu tukee verkostoitumista ja työllistymistä
- Kolmikantainen yhteistyö oppilaitoksen kanssa
- Matalan kynnyksen tutustuminen opiskeluun

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Opinnollistamisen reunaehdot

- Opiskelijaksi kirjaaminen työkokeilijan toimeentulon vaarantumatta
  - Usein työkokeilija otetaan oppilaitoksen kirjoille työkokeilun lopussa näytön ajaksi. Tällöin hänen statuksensa on opiskelija.
Työllisyysviranomasaella on mahdollisuus antaa lupa opiskeluun työttömyysetuudella.
- Riittävän pitkä työkokeilu, jotta opinnollistaminen onnistuu
- Työkokeilun sijoittuminen vuodenaikoihin > kevät/kesä/syksy/talvi
  - Jos näytössä pitää osoittaa esim. sekä nurmikonleikkuu että hiekoitus, tutkinnon osan osaamista pitää osoittaa useammassa osassa.
Todistuksen saa vasta, kun osaaminen on kokonaisuudessaan osoitettu.
- Tuen tarve > oppimistyylit ja -tekniikat

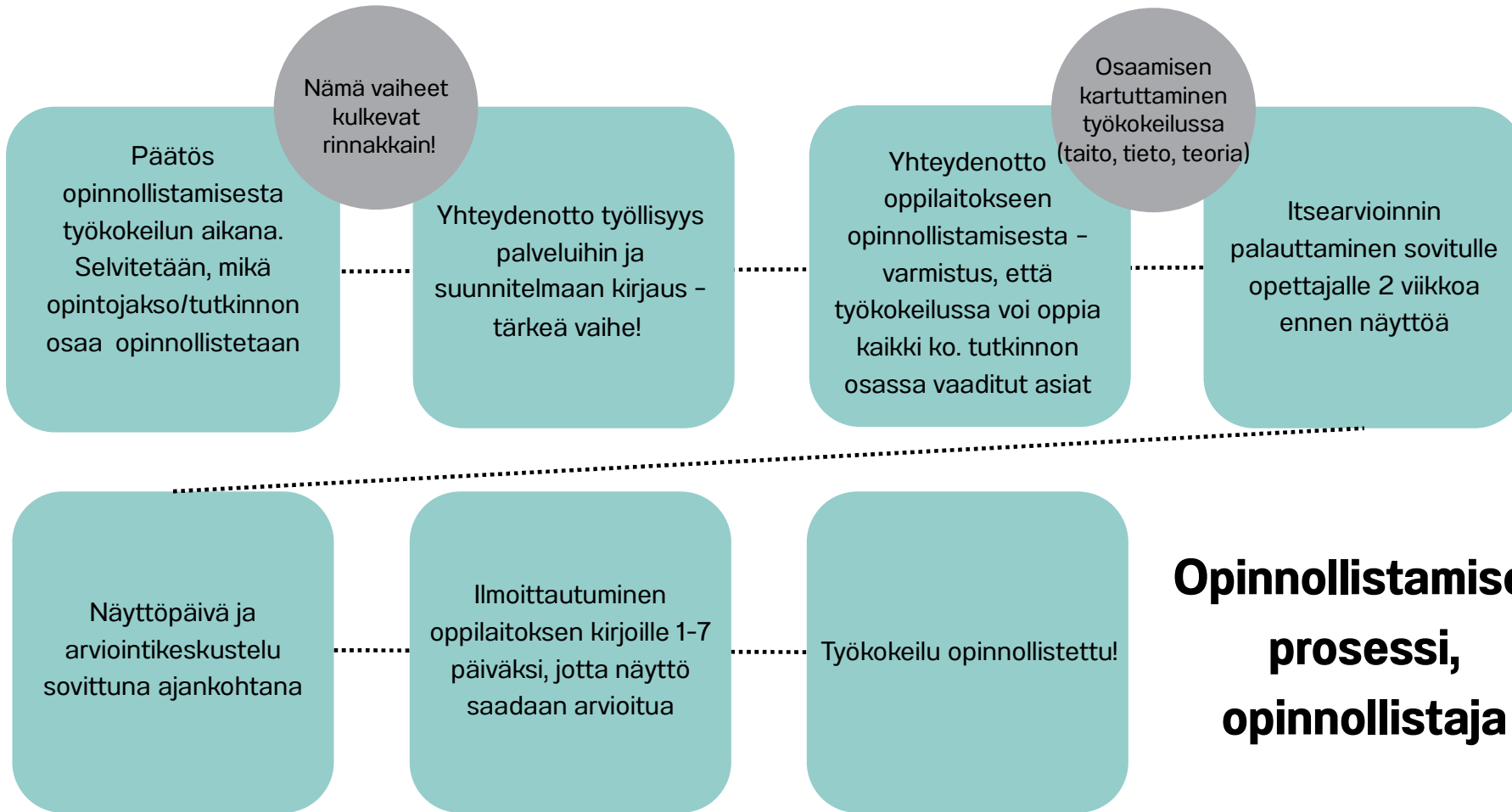

Oppijan/työkokeilijan näkökulma ja rooli

Euroopan unionin
osarahoittama

- Osaamisen hankkiminen ja eteneminen sen osoittamiseen työtä tekemällä
- Tukee verkostoitumista ja työllistymistä
  - Suora kontakti työnantajaan
- Työkokeilija on pääsääntöisesti työttömyysetuudella/työmarkkinatuella sekä saa työkokeilun aikana kulukorvausta työpäiviltä
- Yhteydenotto työllisyyspalveluihin varhaisessa vaiheessa työllistymissuunnitelman päivittämiseksi
- Perehdytyksen ja mentoroinnin saaminen työkokeilupaikassa
- Tarvitaan erilaisia oppimisympäristöjä, joissa mahdollistuu tutkinnon tavoitteiden osaamisen kartuttaminen
- Vaadittavia taitoja
  - Omatoimisuus
  - Itsearviointitaidot
  - Oman työn suunnittelutaidot
  - Kyky laatia kirjallinen näyttösuunnitelma ja tuoda oma osaaminen esille näytössä

Nämä vaiheet kulkevat rinnakkain!

Osaamisen kartuttaminen työkokeilussa (taito, tieto, teoria)

Opinnollistamisen prosessi, opinnollistaja

Euroopan unionin osarahoittama

Oppilaitoksen näkökulma ja rooli

- Opinnollistaminen vaatii opettajan aikaa ja irtoamisen koululta työpaikalle
- Oppilaitos saa rahaa (suoriterahoitus), kun suoritetaan tutkinnon osien osaamispisteitä tai tutkinnon osia. Suoriterahoituksen painopiste kasvaa alkaen 1.1.2026, mutta jos työkokeilijalla on paljon tuen tarvetta, saatava rahoitus ei sittenkään välttämättä kata oppilaitoksen kuluja.
- Opinnollistamiseen liittyvät käytännöt ja ohjeistukset voivat vaihdella oppilaitoksittain ja jopa alakohtaisesti!
- Vaikka opinnollistaminen ei onnistuisi, työkokeilijalle kannattaa kirjoittaa työ(kokeilu)todistukseen mahdollisimman tarkka kuvaus hänen tekemistään työtehtävistä.
  - Jos työkokeilija myöhemmin hakeutuu suorittamaan tutkinnon osaa, hänen ei enää tarvitse opiskella ja harjoitella asioita, jotka jo osaa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Opinnollistamisen prosessi, oppilaitos

Yhteydenotto oppilaitokseen n. kuukautta ennen mahdollista arviointipäivää ja työkokeilun loppumista

Osaamisen osoittamisen suunnitelma / Itsearviointipohjat ja arviointipäivän ajankohdasta sopiminen opettajan kanssa

Arviointipäivä työkokeilupaikassa

Opettaja lähettää jatkuvan haun linkin työkokeilijalle, jotta hänet saadaan opiskelijaksi

Arviointikeskustelu ja arvioinnin vieminen KOSKI-järjestelmään

Oppilaitos saa suoriterahoituksen tutkinnon osan suorittamisesta

Euroopan unionin osarahoittama

Työllisyysviranomaisen näkökulma ja rooli

Euroopan unionin
osarahoittama

- Työkokeilu
  - ammatinvalinnan-/uravaihtoehtojen selvittämiseksi
  - työelämään paluun tukemiseksi pitkän poissaolon jälkeen
  - työllistymissuunnitelmassa sovitaan, mitä työkokeilulla tavoitellaan
- Työttömyysturvalakiin kirjattu opinnollistamisesta vuonna 2023
- Opinnollistamisella voi suorittaa esim. kokonaisia tutkinnon osia
- Työllistymissuunnitelman päivittäminen opinnollistamisen suhteen
  - suunnitelmassa tulee lukea esim. opinnollistaminen ja osaamisen arviointi
- Asiakas on oikeutettu työkokeilun aikana työttömyysetuuksiin + kulukorvaukseen
- Opinnollistaminen ei muuta statusta, joten ei muutoksia etuuksiin
  - Status katsotaan opiskelijaksi vain, jos asiasta ei ole sovittu etukäteen tai opinnollistaminen ei tue asiakkaan jatkosuunnitelmia
- Työkokeilija voi olla koulun kirjoilla 1-7 päivää ilman, että se vaikuttaa etuuksiin
- Opinnollistamisen jälkeen asiakas toimittaa tutkinnon osasta/osaamispisteistä todistuksen omavalmentajalle

Asiakas on menossa työkokeiluun, jota työllisyysviranomaisen puoltaa. Opinnollistamisen mahdollisuudesta on sovittu.

Asiakas on selvittänyt, minkä tutkinnonosan hän voisi opinnollistaa työkokeilun aikana

HUOMIO:
työttömyysetuudet pysyvät, status ei vaihdu!

Asiakas toimittaa opintosuoritusotteen suoritetusta opinnollistamisesta

Miten tästä eteenpäin?
Suunnitelman päivitys ym. asiat

Opinnollistamisen prosessi, työllisyyspalvelut

Euroopan unionin osarahoittama

Työkokeilupaikan näkökulma ja rooli

- Työelämän edustaja/työpaikkaohjaaja, joka on ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevä, kulkee työkokeilijan rinnalla arviointikeskusteluun asti
- Työpaikkaohjaaja osallistuu perehdytykseen ja osallistuu osaamisen osoittamisen (näytön) suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin
- Työkokeilijoihin suhtautuminen kuin työharjoittelijoihin
- Työpaikkaohjaaja ohjaa työkokeilijaa tavoitteellisesti, jotta opinnollistaminen mahdollistuu
  - erilaisia työtehtäviä/oppimisympäristöjä tavoitteiden mukaan
  - kaikki tutkinnon osassa olevat ammattitaitovaatimukset on pystyttävä toteuttamaan työkokeilijan tehtävissä

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työkokeilupaikan näkökulma ja rooli

- Työkokeilijan osaaminen osoitetaan työkokeilupaikassa tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa
= Näyttö
- Työnantaja saisi hyvin perehdytetyn työntekijän
  - mahdollisuudet tarjota oppisopimuspaikkaa (työsuhde, TES-mukainen palkka) tutkinnon loppuun suorittamiseksi?
  - Työpaikka? Palkkatuki?
- Huomioitava henkilöstöressurssien riittävyys sekä työpaikkaohjaajan oma osaaminen perehdyttää ja auttaa opinnollistamisessa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Opinnollistamisen prosessi, työkokeilupaikka

Työkokeilupaikan
tarjoaminen 1-6 (3) kk
ajaksi. Työtehtävien
suunnittelu ja resurssien
riittävyys

Työkokeilun aloitus,
nimetty
työpaikkaohjaaja(t),
mentorointi
mahdollisuuksien mukaan

Keskustelu
opinnollistamisesta,
voidaanko edetä sitä
kohti

Työkokeilun jatkuminen
max. 3/6 kk samassa
paikassa. Tänä aikana
erilaisia
oppimistapahtumia ja
osaamisen kerryttämistä
työssä.

Näyttöpäivä +
arviointikeskustelu

Työkokeilu loppuu,
työkokeilun arviointi

Euroopan unionin
osarahioittama

Esimerkki: työkokeilun opinnollistamisen eteneminen (TyöHämeen alue & Koulutuskuntayhtymä Tavastia)

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto OPH-1825-2021, arviointi 1-5 kiinteistönhoidon osaamisala

- Opinnollistetussa työkokeilussa mahdollisesti suoritettavat tutkinnon osat, kiinteistön toimintakunnan arviointi
  - koneiden käsittely puhtaus- ja kiinteistöpalvelualalla
  - piha- ja ulkoalueiden hoitaminen (vaatii näytön järjestämisen sekä kesä- että talvikaudella)
  - ilmanvaihtokoneiden toimintakunnan ylläpito
  - LVV-järjestelmien toimintakunnan ylläpito
  - rakennustekniset korjaustyöt

**European unionin
osarahoittama**

Ennen työkokeilun aloittamista TyöHämeen asiakas on yhteydessä työnvälittäjäänsä ja ilmaisee toiveensa opinnollistetusta työkokeilusta -> kirjataan työllistymissuunnitelmaan

Työkokeilija on pääsääntöisesti työttömyysetuudella/työmarkkinatuella sekä saa työkokeilun aikana kulukorvausta työpäiviltä

Opinnollistettua työkokeilua ei saa aloittaa ilman TyöHämeen puolta

Työkokeilija/työpaikan edustaja ottaa yhteyden Ammattiopisto Tavastian ko. alan koulutuspäällikköön/alan opettajaan

Opettaja + työnantaja + työkokeilija selvittävät yhteistyössä:

- työkokeilijan aiemmin hankittu osaaminen
- oppimisen mahdollisuudet työkokeilupaikassa mm.
  - työtehtävät, käytettävät laitteet, koneet
- oppilaitoksessa tapahtuva opetus esim. korttikoulutukset ja aikataulu oppimiselle sekä näytön aikataulu

Työkokeilusopimuksen täyttäminen hyvissä ajoin ennen työkokeilun aloittamista

työkokeilun tavoitteet: kirjataan opinnollistaminen esim. tutkinto ja tutkinnonosa, jonka aikoo suorittaa, osaamisen arvioiva oppilaitos yhteystietoineen ja mahdolliset teoriaopinnot sekä näytön aikataulu

Tehtävät, joita työkokeilija suorittaa työkokeilun aikana ja millaisessa työympäristössä (mahdollisimman monipuolinen)

työkokeilun kesto max 6 kk yhdellä työnantajalla

Osaamisen kartuttaminen työkokeilussa (taito, tieto, teoria). Näytöstä sopiminen, itsearviointi.

Työkokeilu opinnollistettu!

Esimerkki: työkokeilun opinnollistamisen eteneminen (TyöHämeen alue & Ammattiopisto Tavastia)

Euroopan unionin osarahoittama

